

ਐਮ. ਐਮ. ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਡੇ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ -
ਜਵਾਬਦੇਹ

2007 ਦਾ CWP ਨੰ. 208

8 ਅਗਸਤ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 . ਕਲਾ. 226—ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 _S. 127H—ਘਰੇਲੂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਰੀ - ਦੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ — ਨਿਰਣਾਇਕ ਲਿਖਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨੋਟਿਸ ਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ-ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। . ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ—ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਚਲਾਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 127 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ-ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਟਿਕਾਉ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ; ਸਮਝਦਾਰੀਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਜ਼ੋਸ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪਰੇ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਡੋਮੇਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 11)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਖਲ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਂਸਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਸੰਜੀਵ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ**ਐਮ.ਐਮ.ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.**

(1) . ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੀ ਧਾਰਾ 127 ਹਾਫ਼ਥੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 (ਸੰਖੇਪ 1 ਲਈ, 'ਐਕਟ') ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ' ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਚਲਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਮੁੰਬਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ') ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 14 ਸਤੰਬਰ, 2006 (ਪੀ-5) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 2002 ਨੂੰ ਡੀਈਈਸੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੈਸਰਜ਼ ਭੋਡੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, 94, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਟਰੀਟ, ਮਿਲਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਗੰਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ। FOB ਮੁੱਲ ਲਈ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ US\$ 41,823 (ਰੁਪਏ 20,49,300) ਦੇ CIF ਮੁੱਲ ਲਈ 174.260 MT CRCA ਸੀਟ/ਕੋਇਲ (ਦੁਜਾ/ਨੁਕਸਦਾਰ 8-28-G) ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਆਯਾਤ ਲਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ 53,350 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ (26,14,150 ਰੁਪਏ) ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ, 2002 ਦਾ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਪੈਕਿੰਗ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਫਰਮ ਨੂੰ 41,160 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ (20,16,869 ਰੁਪਏ) ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 11,68,538 ਹੈ। ਜਦੋਂ 19 ਦਸੰਬਰ, 2002 ਦੇ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਬਿੱਲ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਜ਼, ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿੱਲ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਫਰਮ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਫਰਮ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997, 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2000 ਅਤੇ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2002 ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 52,55,137 ਹੈ।

(2) ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 28 ਨਵੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 28 ਨਵੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ., ਖੇਤਰੀ ਯੂਨਿਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ 52,55,137 ਰੁਪਏ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦੰਡ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 88, ਮਿਤੀ 12 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਅਤੇ 22, ਮਿਤੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2005 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 2, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਫਾਰੇਨ ਟ੍ਰੇਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 4 ਮਾਰਚ, 2005 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪੂਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ 6 ਫਰਵਰੀ, 2006 ਅਤੇ 27 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 14 ਸਤੰਬਰ, 2006 (ਪੀ-5) ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਐਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ para 9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ uJnder ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“ਇਹ ਕੇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ (31 ਜਨਵਰੀ, 2006) ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ JMIC/ਲੁਧਿਆਣਾ ਅੱਗੇ ਮਈ, 2004 ਅਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 2004 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਆਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, "ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ " ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 127H ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (1) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "... ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿੰ. ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 127 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1998 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)। ਉੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127C(7) ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ : xxx xxx xxx xxx

ਵਿਆਜ : xxx xxx xxx xxx

ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਾ I ty : xxx xxx xxx xxx

ਇਸਤਰਾਸਾ : ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 24 ਅਗਸਤ, 2004 ਅਤੇ ਮਈ, 2004 ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਿਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(3) ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ>ਰੈਪ I ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ;theT1Set ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੇ 127-ਬੀ, ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 7.3 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“7.3. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਆਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, “ਜਿੱਥੇ[e5 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ” ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੀ ਧਾਰਾ i ਤਾਂ (1) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ “... ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1998 ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ _ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 88, ਮਿਤੀ 12 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 22, ਮਿਤੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2005, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 2, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 4 ਮਾਰਚ, 2005 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ 31 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਐਚ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚਲਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 169 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ , (1) ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਐਮ. ਨਟਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (2) ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 245H(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ। ਧਾਰਾ 245H(1A) ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-H ਦੇ ਪਰੋਵੀਸ਼ੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਪੈਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੌਸ਼ਿਕ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਐੱਚ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ

- (1) 2004 (168) ELT 433
- (2) 2006 (197) ELT 476 (Mad.)

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 14 ਸਤੰਬਰ, 2006 (ਪੀ-5) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 12 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਅਤੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 31 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਕੋਡ') ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ (3) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਐੱਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 4 ਮਾਰਚ, 2005 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਸ਼ਿਕ ਨੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 'ਤੇ। ਜਦੋਂ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(7)। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ: ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

127-ਐੱਚ. ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।— (1) ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੈ

ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ 45) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਗੀ। ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਦਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(8) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ > ਧਾਰਾ 127-ਐਚ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(9) ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ' ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 155 ਤੋਂ 176 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਮ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, (4) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਐਚਐਸ ਬੈਂਸ ਬਨਾਮ ਯੂਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (5); ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਬੀਬੁੱਲਾ ਖਾਨ, (6)। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਤੇ 'ਸਮਝਣਾ' ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੋ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਲਦੇ [ਵੇਖੋ H.N ਰਿਸ਼ਬਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, (7)]। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 321 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਐਲਆਰ ਮੇਲਵਾਨੀ, (8) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ

SUKHDEEP SINGH BHODAY v. JOINT DIRECTOR GENERAL OF FOREIGN TRADE & OTHERS 911
(M.M. Kumar, J.)

ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਐਕਸਟੈਨਸਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਮੁਕੱਦਮੇ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "

- (4) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 117
- (5) (1980) 4 SCC 631
- (6) (2003) 12 SCC 129
- (7) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 196

(10) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 962 ਲੈਨ ਥ! ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 1998 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 3127-H of the Act ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ eLanguageio fproviso , ਜੋ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਟਰਾਜਨ {ਸੁਪਰਾ}। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1998 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ:-

“15. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਸਕੀਮ ਦਾ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਜਾਂ ਅਧਿਆਏ XVII, ਆਦਿ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1998 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ 18 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਕਮ.

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

- (a) ਸਿਰਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 173(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (b) ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਐਚ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਐਚ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਤਰ-ਨਿਯਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਰਥ

ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(12) ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਜੋ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਖਲ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ 12 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਅਤੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2005 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਅਧੀਨ ਦਰਖਾਸਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 31 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 31 6 ਮਾਰਚ, 2006 ਅਤੇ 27 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 14 ਸਤੰਬਰ, 2006 (ਪੀ-5) ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੇਸਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(14) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 14 ਸਤੰਬਰ, 2006 ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੀ-5)। ਅਨੁਲੱਗ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 127-H ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ।

ਆਰ.ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ